



MORA TINGSRÄTT

Rotel 1

Rotel 1:1

DOM

2021-06-22

meddelad i

Mora

Mål nr: B 1389-20

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Thomas MATTIAS Spogardh, 19851129-0010

Frihetsberövande: Häktad

Siljansvägen 26 B Lgh 1101

793 31 Leksand

Offentlig försvarare:

Advokat Erik Söderman

Advokaterna Söderman och Bergsten HB

Box 83

795 22 Rättvik

Åklagare

Vice chefsåklagare Helena Falkerby

Åklagarmyndigheten

Åklagarkammaren i Falun

Box 1740

791 14 Falun

Målsägande

1. Sekretess NN1, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Advokat David Bildt

Advokatfirman Bildt AB

Klarälvsvägen 20

683 60 Ekshärad

2. Sekretess NN6, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Jur.kand. Sofie Herrström

Adacta Advokatbyrå AB

Box 1028

221 04 Lund

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress

Strandgatan 10

Telefon

0250-296 00

Öppettider

måndag - fredag

08:00-16:00

Postadress

Box 31

792 21 Mora

E-post

mora.tingsratt@dom.se

Webbplats

www.moratingsratt.domstol.se :För info. om ting
srättens personuppgiftsbehandling GDPR

DOMSLUT**Brott som den tilltalade döms för**

1. Grovt sexuellt utnyttjande av underårig, 6 kap 4 § 1 st 2 men och 2 st brottsbalken i sin lydelse före 1 april 2005
2000-11-29 -- 2004-12-31 (5 tillfällen)
2000-11-29 -- 2005-03-31, avseende ett tiotal tillfällen
2. Våldtäkt mot barn, 6 kap 4 § 1 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013
2007-05-18 -- 2008-08-31

Påföljd m.m.

Fängelse 2 år 6 månader

Skadestånd

1. Mattias Spogardh ska betala skadestånd till NN6 med:
 - 75 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 18 maj 2003,
 - 115 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 31 augusti 2007, allt till dess betalning sker.
2. Mattias Spogardh ska betala skadestånd till NN1 med 450 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 4 och 6 §§ räntelagen (1975:635) från den 31 mars 2005 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

Beslaget av underkläder ska bestå tills domen vunnit laga kraft (Polismyndigheten Region Bergslagen, polisområde Grova Brot 2 PO Dalarna; beslagsliggare 2021-5000-BG45608, nr 3 och 6).

Häktning m.m.

Mattias Spogardh ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

Sekretessen enligt 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska även i fortsättningen vara tillämplig på de uppgifter som förebringats vid huvudförhandlingen inom stängda dörrar och som kan röja identiteten hos NN1 och NN6. Detta innefattar såväl identitetsuppgifter som uppgifter som kan leda till att identiteten kan klarläggas genom vid huvudförhandlingen förebringade handlingar och i digitala inspelningar av ljud och bild vid förhör, inklusive identiteten för vittnena NN9-NN14. Angiven sekretessbestämmelse ska också vara tillämplig på NN1:s, NN6:s, NN11:s, NN13:s och NN14:s identitetsuppgifter i partsbilaga till domen.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

MORA TINGSRÄTT
Rotel 1
Rotel 1:1

DOM
2021-06-22

Mål nr: B 1389-20

Ersättning

1. Advokat Erik Söderman får ersättning av staten med 134 293 kr. Av beloppet avser 78 375 kr arbete, 26 100 kr tidspellan, 2 959 kr utlägg och 26 859 kr mervärdesskatt.
 2. Advokat David Bildt får ersättning av staten med 71 646 kr. Av beloppet avser 14 329 kr mervärdesskatt.
 3. Jur.kand. Sofie Herrström får ersättning av staten med 35 169 kr. Av beloppet avser 7 034 kr mervärdesskatt.
 4. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdena.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat ansvar på Mattias Spogardh och framställt särskilt yrkande enligt följande.

Åtalspunkt 1

Grovt sexuellt utnyttjande av underårig, 6 kap. 4 § 1 st. 2 men. och 2 st. brottsbalken i sin lydelse före 1 april 2005

Mattias Spogardh har haft sexuellt umgänge med NN1, som då var 7-8 år gammal. Gärningen har bestått i att Mattias Spogardh har smekt NN1 på kroppen och penis samt därefter penetrerat honom analt med sin penis. Det hände någon gång i tiden mellan den 1 mars 2001 och den 30 juni 2001 i Mattias Spogardhs rum i Västankvik, Leksands kommun. Gärningen är att bedöma som grov då Mattias Spogardh visat särskild hänsynslöshet genom att systematiskt och under lång tid utsätta målsäganden för ett stort antal sexuella övergrepp, med hänsyn till målsägandens unga ålder samt målsägandens relation till Mattias Spogardh. Mattias Spogardh har också utnyttjat målsägandens skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig. Mattias Spogardh begick gärningen med uppsåt.

Mattias Spogardh har haft sexuellt umgänge med NN1, som då var 7-8 år gammal. Gärningen har bestått i att Mattias Spogardh utfört oralsex på NN1 samt därefter penetrerat honom analt med sin penis. Det hände någon eller några månader efter händelsen ovan, i tiden mellan den 29 november 2000 och den 5 april 2002 i en soffa i den dåvarande gemensamma bostaden i Västankvik, Leksands kommun. Gärningen är att bedöma som grov då Mattias Spogardh visat särskild hänsynslöshet genom att systematiskt och under lång tid utsätta målsäganden för ett stort antal sexuella övergrepp, med hänsyn till målsägandens unga ålder samt målsägandens relation till Mattias Spogardh. Mattias Spogardh har också utnyttjat målsägandens skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig. Mattias Spogardh begick gärningen med uppsåt.

Mattias Spogardh har haft sexuellt umgänge med NN1, som då var 8-10 år gammal. Gärningen har bestått i att Mattias Spogardh har förmått NN1 att klä på sig sin systers kläder, lagt honom på ett bord och förmått honom att utföra oralsex samt därefter penetrerat honom analt med sin penis. Det hände strax efter att NN1 hade fyllt år någon gång i tiden mellan den 6 april 2001 och den 13 april 2003 Västanvik, Leksands kommun. Gärningen är att bedöma som grov då Mattias Spogardh visat särskild hänsynslöshet genom att systematiskt och under lång tid utsätta målsäganden för ett stort antal sexuella övergrepp, med hänsyn till målsägandens unga ålder samt målsägandens relation till Mattias Spogardh. Mattias Spogardh har också utnyttjat målsägandens skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig. Mattias Spogardh begick gärningen med uppsåt.

Mattias Spogardh har haft sexuellt umgänge med NN1 som då var 8-11 år gammal. Gärningen har bestått i att Mattias Spogardh har förmått NN1 att utföra oralsex varefter han penetrerat honom analt med sin penis. Det hände i vattensängen i Mattias Spogardhs rum runt jul någon gång mellan den 1 december 2001 och den 31 december 2004 i Västanvik, Leksands kommun. Gärningen är att bedöma som grov då Mattias Spogardh visat särskild hänsynslöshet genom att systematiskt och under lång tid utsätta målsäganden för ett stort antal sexuella övergrepp, med hänsyn till målsägandens unga ålder samt målsägandens relation till Mattias Spogardh. Mattias Spogardh har också utnyttjat målsägandens skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig. Mattias Spogardh begick gärningen med uppsåt

Mattias Spogardh har utöver de angivna tillfällena ovan vid ett flertal tillfällen haft sexuellt umgänge med NN1, som då var 7-12 år gammal. Gärningarna har bestått i att Mattias Spogardh har penetrerat NN1 analt med sin penis och fingrar, förmått NN1 att utföra oralsex på honom samt utfört oralsex på NN1. Det hände i tiden mellan den 29 november 2000 och den 31 mars 2005 i dåvarande gemensamma bostaden i Västanvik, Leksands kommun. Gärningarna är att bedöma som grova då Mattias Spogardh visat särskild

hänsynslöshet genom att systematiskt och under lång tid utsätta målsäganden för ett stort antal sexuella övergrepp, med hänsyn till målsägandens unga ålder samt målsägandens relation till Mattias Spogardh. Mattias Spogardh har också utnyttjat målsägandens skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig. Mattias Spogardh begick gärningarna med uppsåt.

Särskilda yrkanden

Det yrkas att beslaget av två trosor, beslagtaget hos Mattias Spogardh, ska bestå tills domen vinner laga kraft: 2021-5000-BG45608 p. 3 och 6. Det beslagtagna ska därefter förverkas då Mattias Spogardh ej gör anspråk.

Åtalspunkt 2

Grovt sexuellt utnyttjande av underårig, 6 kap. 4 § 1 st. 2 men. och 2 st. brottsbalken i sin lydelse före 1 april 2005

Mattias Spogardh har haft sexuellt umgänge med NN6, som då var 7-8 år gammal. Gärningen har bestått i att Mattias Spogardh har förmått NN6 att utföra oralsex på honom. Händelsen inträffade någon gång i tiden mellan den 18 maj 2001 och den 18 maj 2003 Leksand, Leksands kommun. Gärningen är att bedöma som grov då Mattias Spogardh visat särskild hänsynslöshet med hänsyn till målsägandens unga ålder samt hans relation till Mattias Spogardh. Mattias Spogardh har också utnyttjat målsägandens skyddslösa ställning eller svårighet att värja sig. Mattias Spogardh begick gärningen med uppsåt.

Åtalspunkt 3

Våldtäkt mot barn, 6 kap. 4 § 1 st. brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013

Mattias Spogardh har haft samlag med NN6 som var 13-14 år, genom att penetrera honom analt med sin penis. Det hände någon gång i tiden mellan den 18 maj 2007 och den 31 augusti 2008 i Leksand, Leksands kommun. Mattias Spogardh begick gärningen med uppsåt. Han hade åtminstone skälig

anledning att anta att målsäganden var under 15 år.

NN1 har biträtt åtalet och yrkat att Mattias Spogardh till honom ska betala skadestånd med 575 000 kr, varav 500 000 kr för kränkning och 75 000 kr för sveda och värk, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 31 mars 2005.

NN6 har yrkat att Mattias Spogardh till honom ska betala skadestånd med 200 000 kr, varav 185 000 kr för kränkning och 15 000 kr för sveda och värk, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på 75 000 kr från den 18 maj 2003 och på 125 000 kr från den 31 augusti 2007.

Mattias Spogardh har förnekat gärningarna och medgett det särskilda yrkandet samt bestritt skadeståndsyrkandena. Han har vitsordat ränteberäkningen som skälig i och för sig.

Mattias Spogardh har varit frihetsberövad från den 23 mars 2021.

DOMSKÄL

Skuldfrågan

Åklagaren har som bevisning åberopat dels förhör med målsägandena NN1 och NN6 samt vittnena NN11, NN13, NN14, Axel Ludwig, Emma Lantz, Anette Mellroth, Sam Strandberg och Camilla Löfstrand dels utdrag ur journalanteckning, fotografier, resultat undersökning av trosor, SMS, tidsmarkör Backpacker 3, tidsmarkör Bionicle och beslagsprotokoll.

Åtalspunkt 1

NN1 har i huvudsak berättat följande.

Han, hans moder och fadern samt två syskon levde tillsammans under hans uppväxt. Fadern arbetade på annan ort. Det var stökigt i hemmet. Fadern och modern tjafsade och hans syskon hade svårigheter. Mattias Spogardh var i tonåren ute och röjde. Han själv satt mycket på sitt rum och var inåtvänd. Han har nu klippt all kontakt med modern efter att han har berättat om övergrepp. Med fadern har han viss kontakt. Han har han inte talat med sin syster på 3-4 år och med brodern på kanske fem år. När han

var liten spelade han och Mattias Spogardh mycket landhockey och Tv-spel tillsammans.

När de aktuella händelserna inträffade bodde han och Mattias Spogardh på källarplanet. Hans rum var till höger nedanför trappan och Mattias Spogardh hade sitt rum rakt fram.

De sexuella händelserna började innan Mattias Spogardh var 15 år. Vid det första tillfället ropade Mattias Spogardh på honom. När han kom in på Mattias Spogardhs rum bad Mattias Spogardh honom att lägga sig bredvid denne på sängen. Mattias Spogardh började sedan smeka hans kropp. Brodern ville att han skulle utföra oralsex på denne vilket han gjorde och sedan penetrerade Mattias Spogardh honom med sina fingrar. Han var då 6 år eller möjligen 7 år. Han minns att Mattias Spogardh hade en Slipknot affisch i sitt rum. Efter händelsen var relationen mellan dem som vanligt, men han drog sig för att gå in i Mattias Spogardhs rum. Det sexuella fortsatte ibland ofta, ibland mindre ofta. Det hände flera gånger på ett likadant sätt. Det kunde även vara uppehåll i någon månad. Han var livrädd för Mattias Spogardh. Mattias Spogardh kunde titta obehagligt på honom.

Han minns inte idag händelsen när Mattias Spogardh skulle ha smekt honom på kroppen och penis samt därefter penetrerat honom analt med sin penis som i åtalet anges som den första händelsen.

Vid polisförhör den 12 november 2020 har följande antecknats.

Förekom det andra sexuella handlingar vid det första tillfället?

Vid det första tillfället var det enbart oralsex, inga andra sexuella handlingar.

Han kan vara osäker på någon detalj.

Vid polisförhör den 26 februari 2021 har följande antecknats.

FL: Minns du första gången det förekom penetration med penis?

Det minns jag.

FL: Minns du när det var?

Han höll på med annat först, sedan måste det ha varit ett, ett och ett halvt år senare.

FL: Kommer du ihåg vilken klass du gick i eller vilken årstid det var?

Jag måste ha gått i 1:an eller 2:an, det måste ha varit vår eller höst.

FL: Av vilken anledning måste det ha varit vår eller höst?

Det var absolut inte "skitmycket" snö och det var inte varmt heller.

Vi hade två rum bredvid varandra på källarvåningen. Mattias bad mig komma in i hans rum, han sa inte vad det var han ville specifikt, han bad mig bara att komma in i rummet. Han bad mig att lägga mig bredvid honom i sängen, han började ta på mig och hålla på som han gjorde. Sedan fortsatte det tills han faktiskt tog tillfället i akt och gjorde det, han bad mig att ställa mig över honom och så.

FL: Vad gjorde Mattias?

Han körde in sin penis. I röven.

Hur vet du att händelsen inträffade efter att Mattias hade fyllt 15 år om du inte minns vilken årstid det var eller vilken klass du gick i när händelsen inträffade?

För att jag minns att Mattias och hans kompisar skulle köra moped, han skulle köra en moped men vägde för mycket för att köra den. Han hade en gammal moped, inte en klass 1. Det var pappa som hade köpt den till honom, kom hem till oss på uppfarten. Mattias kunde knappt hålla balansen på den.

FL: Inträffade händelsen före eller efter det du beskriver gällande mopeden?

Först mopeden, sedan händelsen.

Det han sagt i förhöret stämmer. Han vet inte när Mattias Spogardh fick mopeden.

En gång blev han penetrerad med penis i ett rum bredvid deras sovrum på en ful röd soffa. Det hände troligen på sommaren. Mattias Spogardh bad honom komma dit. Mattias Spogardh satt ned och han ställde sig framför honom. De gjorde oralsex på varandra. Sedan ville Mattias Spogardh att han skulle vända sig om och sätta sig på denne. Och då penetrerade Mattias Spogardh honom med sin penis. Mattias Spogardh sade bara kommandon till honom. Han kände en fruktansvärd smärta när penetrationen skedde. Han kände sig äcklig, vidrig, värdelös och hatad. Han var då 7-8 år. Han gjorde inget motstånd. Han förstod och kände att det var fel det som hände, men han förstod inte fullt ut hur fel det var. Det hade gått en jul sedan första gången det hände. Mattias Spogardh var rätt stor redan då och var mycket större än honom.

Soffhändelsen måste ha inträffat under sommaren, han tror det eftersom han minns att det var gräs på gräsmattan.

Vid ett tillfälle i samband med att han fyllde år hade de haft kalas. Hans presenter stod på ett bord utanför hans rum. Han hade fått Bionicle lego av Sam Strandberg eller dennes lillebror. Kalaset var slut. Senare samma dag sade Mattias Spogardh att han skulle lägga sig på bordet och att han skulle sätta på sig ett par trosor. Han satte på sig trosorna han fick sedan lägga sig på rygg på bordet och även på mage över bordet. Mattias Spogardh penetrerade honom sedan både när han låg på rygg och när han stod framåtböjd över bordet. Han ville sedan inte leka med sina presenter. Han minns inte hur gammal han var. Han hade trosorna på under penetrationen. Detta hände flera gånger med samma trosor som var orange eller beige utan mönster. Vid polisförhör reagerade han på ett par trosor som visades. En gång när han stod i duschen, skulle han urinera när han hade trosorna på sig. Detta var ännu mera pinsamt och genant. Han kände sig vidrig och smutsig av att ha trosor på sig. Mattias Spogardh har vid något tillfälle visat trosor från någon tjej som denne hade fått tag på.

Vid polisförhör den 12 november 2020 har följande antecknats.

Jag minns en specifik händelse då jag hade fyllt år relativt nyligen, jag tror att det var när jag fyllde 10 år. Mamma hade ålderskrav på lego, det stod 10 år på legot och jag var "skitglad" för att jag fick använda det.

Just den gången tvingade han mig till oralsex, jag såg av honom. Han lade mig på rygg och penetrerade mig.

Legot var ganska nytt, det var inom 2 år sedan det gavs ut.

Detta stämmer nog. Han minns idag inte att det förekom oralsex. Han mindes bättre vid förhöret. Sam Strandberg är hans bästa vän.

Händelsen med trosorna var i direkt anslutning till barnkalaset. Han minns inget oralsex vid detta tillfälle. Han är inte säker på om det var trosorna som tagits i beslag som han hade på sig. Han vet inte om legofigurerna var avsedda för barn mellan 6-16 år.

Mattias Spogardh hade en period en vattensäng med ett svart draperi vid sängen. Det fanns ett brännmärke i skrivbordet från julen efter ett ljus. En dator hade Mattias Spogardh flyttat in på sitt rum. Vid det aktuella tillfället låg Mattias Spogardh i vattensängen. Han spelade Backpacker 3 på datorn i Mattias Spogardhs rum och Mattias Spogardh låg och vilade. Mattias Spogardh sade att han skulle ställa sig över denne och att han skulle utöva oralsex på Mattias Spogardh. Det var svårt för Mattias Spogardhs penis hade växt och blivit för stor. Han fick därför inte in den så långt som Mattias Spogardh ville. Därför fick han ställa sig över Mattias Spogardh som hade analsex med honom. Han gjorde allt med automatik, det gjorde fysiskt ont varenda gång Mattias Spogardh hade analsex med honom. Han kände sig tom. Detta hände runt jul någon gång. Det var julpyntat och Mattias Spogardh hade en julljusstake i sitt rum. Han tror detta var efter händelsen som inträffade när han fyllde år.

Han vet inte när Mattias Spogardh fick vattensängen. Det hände 10-15 övergrepp i vattensängen. Denna händelse minns han eftersom det var första gången i vattensängen och då det hände vid jul.

Vid polisförhör den 26 februari 2021 har följande antecknats.

Jag vet inte om det var 2001 eller julen efter det, 2002.

Då var det också att Mattias ropade in mig i sitt rum. Han hade flyttat in i Macen i sitt rum, han spelade Backpacker 3. Jag skulle in och fråga eller visa någonting.

Detta stämmer troligen. Men han vet inte exakt när detta inträffade. Det kan inte ha hänt innan 2001. Backpacker 3 kan inte ha släppts så långt tidigare. Han är säker på att det var Backpacker 3 som han spelade. Det kan ha hänt 2003 eller senare.

Han är osäker på hur gammal han var vid händelsen med vattensängen. I december 2003-2004 hade vattensängen kastats, 2002 stämmer inte. Han vet inte när sängen gick sönder. Han mindes bättre vid polisförhöret, men han kan ha blandat ihop årtalet. Det

var han som spelade Backpacker 3. Det var pappas dator som han och brodern använde den. Den stod vanligen på ett skrivbord vid soffan på källarplanet.

Det varierade hur ofta övergreppen ägde rum, det kunde vara 2-3 gånger i veckan och sedan inget under 3 månader. När Mattias Spogardh kom på något nytt sätt så blev det mera frekvent. Det hade börjat med smekningar och milda grejer, sedan blev det kvinnokläder och därefter skulle han urinera när hade trosor på sig, Övergreppen hände när han var 7-12 år. Han vet inte varför övergreppen slutade.

Han blödde ur anus flertalet av gångerna han hade blivit utsatt för analsex. Han gick då på toa och tog bort det. Mattias Spogardh använde ibland glidmedel. Smärtan efter samlagen satt i några timmar, men ibland till dagen efter. Han mådde dåligt och kände att han lika gärna kunde ge upp allt. Han var livrädd för mörker, kände ensamhet och tomhet. Efter att det upphörde har det fortsatt att påverka honom. Han litar inte på människor utan tror att folk inte vill honom väl. Han tror han ska dö när han lägger sig och tycker att han inte är värd någonting. Han sökte hjälp första gången efter han blev 18 år. Han använde narkotika och alkohol för att dämpa känslorna. Han ville inte att familjen skulle få veta om detta eftersom de är hans närmaste och han kände skuld och skam. Han kände att det skulle drabba och splittra familjen. Hans sambo läste hans journaler och frågade vad det gällde. Han sade vad som hade hänt utan att berätta några detaljer. Han beslutade sig sedan för att gå till polisen och detta har påverkat hans relation med modern och fadern.

Uppgiften i journaler om att han skulle ha haft vanföreställningar stämmer inte, förutom att han hade det under en period när han drack mycket alkohol och använde narkotika. Modern och mormodern har inte heller haft det.

Anteckningen om att det skulle ha varit två trauman är ett missförstånd. Han menade att det fanns en början och ett slut. Han berättade inte vad som hände däremellan.

Han har inte talat med vården om diagnosen PTSD, men han känner dock igen symtomen som beskrivs.

Övergreppen har oftast hänt i Mattias Spogardhs rum och i rummet med soffan. Ett fåtal gånger var någon annan hemma vid övergreppen. Mattias Spogardh har aldrig sagt att han inte fick berätta. Han skämdes och därför berättade han inte för någon. Han hade ingen annan möjlighet att undvika övergreppen än att försöka vara borta från hemmet t.ex. genom att vara kvar på skolan eller gå hem till farmodern. Övergreppen hände alltid i hemmet. Han uppskattar antalet övergrepp till mellan 90-100. Det kan även vara mer än 100 gånger.

Familjen hade i uppdrag att vara stödfamilj för NN6. Han och NN6 lekte tillsammans. NN6 var då kanske 10-13 år. Efter att NN6:s familj flyttade till Skåne hade de ingen kontakt.

Han har diagnosen ADHD och i barndomen hade han även diagnosen autism. Diagnosen schizofreni var drogutlöst. Vanföreställningar har han nu inte haft under flera år. Dessa föreställningar kom i mörker när han kände att någonting ville honom

illa. Han har inte sett små asiatiska flickor vid dessa tillfällen, men dessa kommer dock från en film som han tyckte var obehaglig. Han pratade om denna film för vård-personal. Han har sagt att han sett vålnader. Han fick medicin åren 2013-2015 för att kunna sova och även antidepressiv medicin. Vanföreställningarna blev bara sämre av medicinen. Han slutade då med medicinen och han mårde bättre efter att ha slutat medicinera. Han har idag bara uppföljning rörande ADHD diagnosen. Han hade det sista mötet med psykolog när han fick ADHD diagnosen. Problemen med alkohol och droger hade han från 13-14 års ålder fram till dess han blev 20 år. Därefter har han inte använt alkohol eller droger.

Relationen till Mattias Spogardh var bra innan det sexuella inträffade. Relationen avtog sedan. Han kan ha sagt att han kände sig trygg i sällskap med Mattias Spogardh. Det kan ha varit när de var själva före övergreppen. Sedan kände han sig mindre trygg men ändå trygg bara någon var hemma.

Han förstod att övergreppen var fel och vände det inåt. Relationen med föräldrarna var hyfsad men de pratade inte om känsliga saker. Han har inte sagt att han ville ha sex med en av sina familjemedlemmar. Han vet inte om någon märkte hans besvär efter övergreppen. Han dolde det på det sätt han kunde göra. Han använde papper i kalsongerna när han blödde.

Vid polisförhör den 12 november 2020 har följande antecknats.

Upptäckte någon att du blödde från rumpan vid något tillfälle?

Mamma hjälpte mig att torka mig när jag var liten. Jag har lidit av psoriasis, det kan sätta sig invärtes. När jag har blött och hon har upptäckt det och frågat har jag skyllt på det.

Han har sagt så. Psoriasis började när han var liten. Han kan ha skyllt på detta när han blödde från rumpan.

Mattias Spogardh har i huvudsak berättat följande.

De bodde i Västankvik. Han har bott i olika rum i källaren och det såg inte ut som NN1 har beskrivit. Han bodde först i det s.k. TV-spelsrummet och när han var 16-17 år flyttade han in i gillestugerummet. Han bodde där till dess de flyttade till Övermo. Det mesta var som i en vanlig familj men föräldrarna bråkade ibland. Hans syster fick självskadeproblem, mårde psykiskt dålig sedan 11 -13 års ålder och har flera diagnoser. Han hade ADHD som blev ett problem i övre delen av tonåren. Han har bott hemma nästan hela tiden. Han har koncentrationssvårigheter. NN1 hade problem i tonåren.

Han och NN1 brukade spela Tv-spel och landhockey. Fadern pendlade men var även hemma mycket. Modern arbetade. NN1 upplevde han som en vanlig grabb.

Han tror inte att NN1 mår bra och att någonting som har att göra med NN1:s mående ligger bakom anklagelsen mot honom. Han tror att NN1 har behov av att skylla på någonting. Deras relation har varit bristfällig och det gäller även med systemn och fadern. Han har ingen konflikt med NN1. Det var mycket dåligt mående inom familjen, framförallt systemn som varit placerad i fosterhem.

Han hade sex första gången när han fyllde 19 år. Han hade vanliga porrtidningar. Han har inte sett något sexuellt avvikande hos NN1. Idag är han ensamstående utan barn. Han gillar kvinnor. Han har tagit trosor som troféer från kvinnor och någon trosa har han tagit från någon kamrat. Det är dessa trosor som tagits i beslag. Några personer på fotografierna som tagits i beslag känner han men de flesta vet han inte vilka de är. Han har ingen sexuell dragning till barn. Han vet inte varför vissa trosor är i barnstorlek. Någon gång har han onanerat till någon trosa. Armbandet fick han av sin syster. Han vet inte varför det låg bland trosor och fotografier.

Spelat Backpacker 3 har de haft. Han hade ett legointresse som liten och de har haft mycket lego hemma. De hade en soffa i tv-spelsrummet under en senare period. När de flyttade till Västervik något år före 2000 så hade han det rummet. Han bodde i rummet i 2-2.5 år. Sedan blev det ett tv-spels rum och gästrum. Han fick en vattensäng när han fyllde 16 år som han hade i gästrummet och en kortare period i TV-spelsrummet. Han hade vattensängen i nästan ett år. Det året var han 17 år och blev dömd för våldsamt upplopp i Stockholm. Han hade ett draperi vid sängen.

Sam Strandberg har han haft sporadisk kontakt med i vuxen ålder.

Han har inte krävt att NN1 skulle klä sig i trosor.

Han har haft en PC inne på sitt rum. Hans syster hade en IMac på sitt rum, men den var aldrig i hans rum.

NN1 har i huvudsak berättat följande.

Han bodde tillsammans med familjen i Västervik från slutet på 1990 talet. De bodde där i tre fyra år. Han var ordförande på skolan och de bodde i ett hus på gården. Han bytte arbete 2001 eller 2002 och började arbeta i Uppsala. Han bodde då i Stockholm måndag till fredag. Under en period arbetade han 75 % och då var han ledig var fjärde vecka. Han flyttade aldrig tillbaka på heltid. Hans hustru tog hand om barnen när han var borta. Hon arbetade 75 % med ett varierande schema. Barnen var aldrig ensamma på nätterna, med kunde vara det vissa timmar på kvällar. Barnen brukade sitta på varsitt rum och spela spel med kamrater. Han upplevde inga konstiga konflikter mellan dem.

Mattias Spogardh hade ADHD och det var vissa problem till och från. Denne hade ett hett temperament och det blev diskussioner. NN1 umgicks mycket med sin syster. NN1 hade ofta någon kamrat hemma. Han uppfattade inte det som att NN1 hade några speciella problem förrän denne började högstadiet. NN1 var kvar på skolan och gjorde läxorna där, arbetade ideellt för kyrkan och höll på med judo.

Både Mattias Spogardh och NN1 hade egna rum i källaren. I TV-spelsrummet fanns en bäddsoffa som användes som gästrum, detta var det stora rummet. Han tror att Mattias Spogardh hade det som sitt rum en period. NN1 hade rummet nere till höger.

Mattias Spogardh hade en vattensäng, men den hade de inte så länge för den bara var till besvär. Han minns inte när de köpte den. Han köpte en moped som han gav till Mattias Spogardh, men denne körde bara 20 meter och sedan gav denne upp. Mattias Spogardh hade svårt att koordinera gas och koppling. Mattias Spogardh var då kanske 15-16 år, inte yngre.

Han har inte märkt något som skulle tyda på sexuella övergrepp. Första gången han fick höra talas om det var vid polisförhören. Han tyckte det var hemskt, det var en sorg.

Idag har han nästan bara sms kontakt med sönerna. Han minns ett tillfälle när NN1 kom hem från skolan, denne gick då i 8:an eller 9:an och var jätteledsen. NN1 sade att han ville vara själv. Han vet inte när NN1 fick psoriasis.

Vid polisförhör den 31 mars 2021 har följande antecknats.

NN1 kommer sedan på att NN1 hade psoriasis. NN1 kommer inte riktigt ihåg, men NN1 var nog i 15-16-17 års-åldern då.

Han sade så men han är lite tveksam.

Axel Ludwig har i huvudsak berättat följande.

Han är specialistläkare inom psykiatri och arbetar sedan länge som psykiatriker. Han träffade NN1 inom yrket kanske 2013.

Han hade kontinuerlig kontakt under en period med NN1. Det fanns symtom på schizofreni och hallucinationer. I början gällde besöken sjukskrivning. Han försökte förstå vad NN1 hade för problem, dvs. få en förklaring eftersom bilden var oklar. NN1 hade överkonsumerat alkohol. Det framkom uppgifter om sexuella övergrepp i barndomen. Han tog sig tid och lyssnade in det NN1 berättade och så småningom berättade NN1 om övergrepp. NN1 ville inte från början berätta om detta och han fick inte berätta för någon om detta. Det skulle ha varit en broder till NN1 som utförde övergreppen. NN1 berättade inga detaljer. Han ställde diagnosen schizofreni men det var en felaktig diagnos som avskrevs. Några vanföreställningar minns han inte att NN1 berättade om, men NN1 sade sig ha sett asiatiska småflickor. Detta är typiskt för en psykiatrisk sjukdom, men kan även bero på överkonsumtion av alkohol.

Sexuella övergrepp kan ge väldigt olika symtom, vissa får inga symtom och andra kan få ångest, depression, schizofreni och vanföreställningar. PTSD syndrom är en varaktig reaktion på någonting traumatiskt. Det kan vara en allvarlig våldshändelse eller en livshotande upplevelse. Symtomen är olika, flashbacks är vanliga och mardrömmar samt problem med det sociala samspelet. Han fick misstanken om att NN1 hade PTSD. Han försökte initiera någon behandling. Efter det att NN1 hade berättat om övergrepp upphörde hans kontakt med NN1.

Cannabissmissbruk kan utlösa psykos, hallucinationer och vanföreställningar. NN1 fick medicin mot psykossjukdomar som ökades när symtomen kvarstod. NN1 kunde skilja på verklighet och icke verklighet till övervägande del. NN1 var inte gränspsykotisk i

kontakterna med honom. Han är inte expert, men han kan inte utesluta att det som NN1 berättat om inte har hänt.

Av journalanteckningar från den 1 juni 2015 framgår följande.

När man går in i pat's barndomsanamnes berättar han om sexuella övergrepp, utfört genom den 8 år äldre brodern, han blev våldtagen. Han har inte berättat om det tidigare, har inte heller sökt hjälp för det. Ibland dyker minnesbilder upp men dom liknar inte flashback, pat själv tycker att han inte vill gå in i ärendet just nu djupare.

Det han skrev stämmer.

Emma Lantz har i huvudsak berättat följande.

Hon är sjuksköterska och har jobbat inom psykiatrisk vård. Hon kom i kontakt med NN1 när hon arbetade på den psykiatriska mottagningen i Leksand. De hade stödjande samtal några gånger i månaden. Han fick diagnosen schizofreni till en början. Hon upplevde inte NN1 som schizofren. Hon upplevde NN1 som lugn med låg sinnesstämning. Hon uppfattade NN1 som ärlig och adekvat. NN1 hade inga uppenbara vanföreställningar. NN1 sade sig höra röster i mörker när han var själv. NN1 sade efter ett tag att denne hade varit med om en sak men att han hellre dör än berättar om det. Senare berättade han plötsligt om att han hade blivit utsatt för sexuell övergrepp. Hon vet inte av vem. Hon förstod att han hade varit med om en hemsk upplevelse som påverkat honom starkt. Det var då hon talade med läkaren om att det kunde vara en annan symtom, dvs. PTSD. Efter starka trauman kan man börja höra röster.

Av journalanteckningar från den 2 juni 2015 framgår följande.

Patienten berättar att han efter läkarbesöket igår lämnade ut allt och berättade bl.a om ett sexuellt övergrepp han utsattes för som barn och där hans broder varit involverad. Efter besöket här mädde han mycket dåligt och kände sig värdelös och att ingenting i livet fungerade. Patienten är mycket angelägen om att informationen om traumat inte kommer ut inom familjen. Det finns mycket skuld och skamkänslor kopplat till övergreppet, bristande tillit till andra människor.

Detta stämmer.

NN1 sade flera gånger att denne var rädd för sin bror. NN1 ville inte berätta några detaljer eller att brodern var involverad. Efter att NN1 berättade om övergrepp flyttade han till Karlstad. Någon närmare utredning gjordes därför inte.

Anette Mellroth har i huvudsak berättat följande.

Hon arbetar som sjuksköterska på den öppna psykiatriska mottagningen i Karlstad. Hon arbetar mycket med ADHD patienter. Hon fick kontakt med NN1 på hösten 2015. Den tidigare diagnosen bedömdes som felaktig och en remiss skickades rörande diagnosen ADHD. NN1 hade det besvärligt och hade inga pengar, men NN1 slet på och höll humöret uppe. NN1 var ärlig och förskönade aldrig sig själv. Han talade

öppet om relationen med sin tidigare flickvän. Hon uppfattade honom som en öppen, ärlig, trevlig och glad person. De talade om hans uppväxt på förekommen anledning efter att de hade lärt känna varandra. Det stod i journaler att trauma fanns i uppväxten. NN1 sade att han hade blivit utsatt för sexuella övergrepp flera gånger av sin bror, 80-90 gånger i hemmet. NN1 ville inte berätta mera detaljer om detta. Uppväxten var ständigt återkommande i samtalen. NN1 kände sig bortglömd, familjen uppfattade han som dysfunktionell, udda och annorlunda. Ingen visste om de sexuella övergreppen och NN1 ville inte tala med någon om dem.

De gick igenom utredningen från Dalarna och då frågade hon vad det var för trauma.

Felaktigheterna i journalerna handlade om missförstånd rörande familjens beteende och hans tillstånd p.g.a. missbruk. De hade lagt fokus på missbruk, men det tyckte hon var fel.

Hon minns det som om NN1 sade att övergreppen hade upphört under någon period. Hela NN1:s beteende tydde på brist på tillit. Han var orolig, hade svårt sova på nätterna, var rädd för mörker, uppväxten hade varit oförutsägbar och vad som helst kunde hända. Hon uppfattade det som att NN1 inte hade pratat om övergreppen med någon och att han inte ville prata om det och att ingen visste om det. NN1 upplevde sig som ensam, utlämnad och rädd.

Hon tror att det NN1 säger är sant. NN1 är ärlig och har inte förskönat någonting om sig själv. NN1 har inte ljugit om någonting såvitt hon vet. NN1 har uttryckt både hat och kärlek gentemot sin bror.

Sam Strandberg har i huvudsak berättat följande.

Han känner hela familjen Spogardh sedan länge. Han var barndomskamrat med NN1 och de hörs till och från och ses ibland. Med Mattias Spogardh hälsar han på när de ser varandra.

När han var barn var han hemma hos familjen Spogardh, t.ex. på barnkalas. Han gick en sommar på teckenspråksläger och då började han umgås med NN1. På mellanstadiet umgicks de ofta. De sov över hos varandra. Han uppfattade familjen Spogardh som en rörig dysfunktionell familj. Jämfört med andra familjer så var det mera bråk.

Han flyttade från Leksand 2011/2012 för att studera. Därefter träffades de ibland i Leksand. Efter det att NN1 flyttade till Karlstad har de träffats 1-2 gånger per år.

NN1 berättade om denna process för några månader sedan. NN1 skrev då på Messenger till honom. Det kom som en blixtnärhet från en klar himmel att NN1 varit utsatt för övergrepp. Han har inte frågat om detaljer rörande det som skulle ha hänt. Han har bara frågat NN1 hur denne mår och hur det fortskrider. NN1 har sagt att denne minns detaljer rörande var övergreppen skett, t.ex. affischer.

Han upplevde det som att NN1 inte mår särskilt bra. Han sade till NN1 att han fanns där om NN1 behövde prata om någonting. Han förstår inte varför NN1 skulle ljuga om detta.

Mattias Spogardh agerade som lite av en översittare och det var ingen kärleksfull relation mellan syskonen.

Tingsrättens bedömning

För fällande dom i mål om sexualbrott gäller, liksom för brottmål i övrigt, att den tilltalades skuld genom den utredning som lagts fram i målet ska ha blivit ställd utom rimligt tvivel. En trovärdig utsaga från målsägande kan, i förening med vad som i övrigt har kommit fram i målet, vara tillräcklig för fällande dom.

Vid bedömningen av en målsägandes utsaga ska främst läggas vikt vid sådana faktorer som rör innehållet i berättelsen som sådan, t.ex. i vad mån berättelsen är klar, lång, levande, logisk, rik på detaljer, påvisat sanningsenlig i viktiga enskildheter samt fri från felaktigheter, motsägelser, överdrifter, svårförklarliga moment, brister på konsistens, dåligt sammanhang eller tvekan i avgörande delar.

NN1 har berättat om fyra tillfällen då NN1:s äldre bror skulle ha utsatt NN1 för sexuella övergrepp. NN1:s berättelse är även om det förflutit mycket lång tid sedan händelserna någorlunda detaljerad och i väsentliga delar fri från felaktigheter och motsägelser. NN1 har berättat om detaljer rörande var övergreppen skulle ha skett och hur övergreppen gick till. NN1 har t.ex. berättat om i vilka rum övergreppen skulle ha skett och detaljer från rummen.

Vid det första tillfällena ska enligt NN1 Mattias Spogardh ha bett NN1 komma in på Mattias Spogardhs rum och lägga sig i dennes säng. Mattias Spogardh ska sedan ha tagit på NN1 och därefter genomfört ett analt samlag på NN1. NN1 har uppgett att detta inträffade efter att Mattias Spogardh hade fått en moped.

Det andra tillfällena skulle ha skett på en röd soffa i ett rum bredvid sovrummen. NN1 och Mattias Spogardh gjorde först oralsex på varandra varefter Mattias Spogardh sade till NN1 att denne skulle vända sig om varefter Mattias Spogardh genomförde ett analt

samlag på NN1. NN1 har uppgett att det anala samlaget gjorde fruktansvärt ont. Det hade då gått en jul sedan den första händelsen.

Vid det tredje tillfället som NN1 berättat om beordrade Mattias Spogardh NN1 att ta på sig trosor varefter Mattias Spogardh genomförde ett analt samlag på NN1 när denne låg på ett bord i källaren. Detta skulle ha hänt efter NN1:s födelsedagskalas på det presentbord som fanns utanför NN1:s rum. Det lego NN1 hade fått av en kamrat ville NN1 därefter inte leka med.

Det fjärde tillfället inträffade enligt NN1 i Mattias Spogardhs vattensäng. NN1 eller Mattias Spogardh hade spelade Backpacker 3 när Mattias Spogardh sade till NN1 att göra oralsex på Mattias Spogardh. NN1 kunde inte göra det eftersom Mattias Spogardhs penis var för stor och då fick NN1 istället ställa sig över Mattias Spogardh som sedan hade analsex med NN1.

NN1:s berättelse har varit så detaljrik den kan förväntas vara eftersom det gått lång tid sedan händelserna. Berättelsen framstår som sanningsenlig och självupplevd och inte överdriven. Det har inte framkommit att NN1 skulle ha något skäl för att beljuga Mattias Spogardh.

NN1 har för läkaren Axel Ludwig och sjuksköterskorna Emma Lantz och Anette Mellroth berättat om att sexuella övergrepp skulle ha förekommit från Mattias Spogardh. NN1 har dock inte velat berätta om några detaljer och NN1 har inte velat att någon annan skulle få reda på övergreppen. Att NN1 berättat att han blivit utsatt för sexuella övergrepp ger visst stöd för NN1:s berättelse.

NN1 berättade under polisförhör om att Mattias Spogardh samlade på trosor och händelser där NN1 fick ta på sig trosor. Dessa uppgifter ledde till en husrannsakan hemma hos Mattias Spogardh och där hittades trosor som låg tillsammans med bilder

på unga nakna flickor. Mattias Spogardh har medgett att han dessa saker har han sparat på. Denna bevisning ger stöd för NN1:s berättelse om händelsen med trosorna och det visar även att Mattias Spogardh har ett intresse av yngre barn.

Den starkaste bevisningen för att NN1:s berättelse är sann är att målsäganden NN6 vid polisförhör, där förhöret gällde NN1:s polisanmälan, berättade om att NN6 själv hade blivit utsatt för sexuella övergrepp från Mattias Spogardh. Övergreppen skulle ha bestått i ett oralt och ett analt samlag när NN6 var ett barn. Det finns ingenting som tyder på att NN1 och NN6 skulle ha talat med varandra om dessa övergrepp. Detta ger således ett mycket starkt stöd för att NN1:s berättelse är riktig.

Med hänsyn till vad som redovisats ovan får NN1:s uppgifter, vilka får stöd av den övriga utredningen, anses vara så trovärdiga och tillförlitliga att de kan läggas till grund för bedömningen i målet.

NN1 har utöver de ovan fyra tillfällena uppgett att Mattias Spogardh vid ett 90 till 100 tillfällen utsatt NN1 för liknande sexuella övergrepp. NN1 har uppgett att ett tiotal övergrepp skedde i vattensängen. Det får anses styrkt att övergrepp har skett vid fler tillfällen, men eftersom det inte finns tillräckligt stark bevisning för hur många tillfällen får de uppskattas till i vart fall ett tiotal utöver de fyra preciserade tillfällena.

Frågan är då om övergreppen skett vid de tidpunkter som åklagaren angett.

När det gäller det första tillfället har NN1 uppgett att Mattias Spogardh hade fått en moped när övergreppet inträffade. NN1 uppgett att Mattias Spogardh inte fick mopeden innan han blev 15 år. Det är därmed styrkt att Mattias Spogardh var straffmyndig när han begick övergreppet. NN1 har uppgett att han gick i första eller andra klass. Mattias Spogardh blev femton år den 29 november 2000. NN1 började årskurs ett i augusti 2000. Det är dock osäkert om övergreppet inträffade under tilden 1

mars 2001 till 30 juni 2001. Men i vart fall har det inträffat mellan den åtalade perioden från den 29 november 2000 och den 31 mars 2005.

Det andra tillfället har NN1 uppgett inträffade när NN1 var 7-8 år och att det hade inträffat efter övergreppet som knutits till mopeden. Det är därmed styrkt att övergreppet inträffade i enlighet med åtalet mellan den 29 november 2000 och den 5 april 2002.

Tredje tillfället skulle enligt NN1 ha inträffat när NN1 fyllde år. NN1 har uppgett att det troligen var på tioårsdagen eftersom han då skulle få börja använda det lego som han fick i present. Åklagaren har angett tiden för händelsen till mellan den 6 april 2001 och den 13 april 2003. Med hänsyn till NN1:s uppgifter får gärningen anses ha begåtts under den tiden.

Det fjärde tillfället har enligt NN1 inträffat när Mattias Spogardh hade en vattensäng. NN1 tror att det var efter händelsen när han hade fyllt år och vid en jul. Mattias Spogardh har uppgett att han fick en vattensäng när han fyllde 16 år som han hade den i nästan ett år. Om Mattias Spogardhs uppgift stämmer har gärningen inträffat mellan den 1 december 2001 och den 31 december 2004. I vart fall har den inträffat under den i åtalet angivna tiden.

Eftersom de aktuella händelserna skett för många år sedan är det naturligt att NN1 har haft svårt att minnas när de olika övergreppen ägt rum. Det är dock styrkt att samtliga övergrepp skett mellan den 29 november 2000 och den 31 mars 2005.

Gärningarna har skett mot ett yngre barn och bestått i orala och anala samlag. Det har skett i NN1:s hem där han ska kunna känna sig säker och trygg och gärningsmannen

har varit hans äldre bror. Mattias Spogardh har därmed visat sådan särskild hänsynslöshet mot NN1 att gärningarna ska bedömas som grovt sexuellt utnyttjande av underårig.

Åtalspunkt 2 och 3

NN6 har i huvudsak berättat följande.

Han kom till Sverige 1997 och bodde då i Leksand fram till 2006 då hans föräldrar skilde sig. Han har diagnosen autism. Det han har svårt med är att förstå t.ex. en klocka eller namn på olika ställen, men han minns detaljer såsom färg, figurer och ansikten. Han förstår inte alltid vad människor menar. Detta var sämre när han var liten. Hans mor kände NN1:s mor. Han träffade familjen Spogardh och NN1:s mamma blev som en extra mamma för honom. Med bil tog det 5-10 minuter mellan deras bostäder. Han spelade mycket Tv-spel och ibland lekte han med NN1.

Han har ett svagt minne av att han spelade Tv-spel när Mattias Spogardh bad honom komma till toaletten. Mattias Spogardh satt ned och sade att de skulle leka en lek. Han skulle böja sig ned och suga av denne. Han stoppade då in Mattias Spogardhs penis i sin mun. Han har ett svagt minne av att Mattias Spogardh sade att han skulle röra huvudet upp och ned. Mattias Spogardh hade byxorna och kalsongerna nere. Han gjorde som Mattias Spogardh sade och denne fick ingen utlösning. Mattias Spogardh sade att han skulle sluta. Han gick sedan tillbaka och fortsatte spela. Han var sju eller troligen åtta år vid detta tillfälle. Han kan inte svara på varför han tror att han var åtta år. När han har tänkt på händelsen så har han tänkt att han var sju åtta år. Han blev äcklad och tyckte att det var fel och en konstig lek. Han minns inget av resten av dagen. Efteråt tänkte han inte på det. Nu förstår han att det var en sjuk händelse som han har burit med sig.

Toaletten fanns vid tv-spelsrummet i källaren. TV-spelsrummet hade vita väggar och han använde en frysbox som stol. Det låg många grejer överallt, mycket skräp i påsar. För att kunna gå i rummet fick han gå som på en stig mellan skräpet. Det fanns ingen soffa i rummet. Toalettens väggar var vita och golvet var i en mörkgrön gråaktig ton, eller mörkröd. Det hängde en livboj på väggen och det fanns en spegel, handfat samt en bild på en vit varg som ylade. Det låg porrtidningar på toaletten. Mattias Spogardh hade en mörkbrun t-shirt med korta ärmor på sig, brunt eller mörkrött hår, svarta joggingbyxor och denne var barfota.

Familjen flyttade till Löddeköpinge i Skåne. På semestern åkte de till Leksand nästan varje sommar och bodde då i sommarstugan. Han gick ofta och gungade. Vid ett tillfälle kom Mattias Spogardh förbi och de pratade. Mattias Spogardh gick sedan till ett skjul och bad honom komma dit. Det var mörkt därinne. Mattias Spogardh sade han skulle ta av sig byxorna och böja sig ned och då utförde Mattias Spogardh analsex på honom. Han tänkte att nu händer det igen. Det kändes konstigt i rumpan, men det gjorde inte ont. Mattias Spogardh fick inte utlösning. Det höll på i gissningsvis 3-5

minuter. Han minns inga skador eller problem att sitta efteråt. Mattias Spogardh kanske stönade under händelsen men sade ingenting. Han var helt tyst. Han visste inte då vad sex var, men han förstod att det var fel det som hände. Han tycker nu att detta var oacceptabelt. Efteråt tog han på sig byxorna. Mattias Spogardh sade att de inte skulle berätta om det som hade hänt för någon. Sedan gick de tillbaka till huset. Detta hände vid bystugan inte långt ifrån där familjen Spogardh bodde. Skjulet finns mittemot bystugan. Familjen Spogardh hade flyttat in i deras gamla hus. Detta hände troligen när han var 14 eller på väg mot femton år. Han tror att han var 14 år. Han hade när det hände lärt känna en kamrat i Skåne under ett eller två år. Han, fadern, lillasyster och kanske modern var med i Leksand. De bodde då i sommarstugan. Han hade bott i Skåne ett eller två år när detta inträffade. Han är osäker på om han var 14 eller 15 år. Han kan ha varit 15, men inte 17-18 år.

Vid polisförhör den 22 april 2021 har följande antecknats.

NN6:s mor och far skilde sig när NN6 var 12 år, familjen flyttade till Skåne då i samband med att NN6 föräldrar skilde sig. NN6 tror att det var sommar när de flyttade.

NN6 tror att den första resan upp till Dalarna för att hälsa på efter flytten till Skåne inträffade sommaren efter den sommaren under vilken flytten skedde. Det var i samband med den första resan som övergreppet vid bystugan inträffade.

Han har sagt detta. Han tror inte det hände under den första resan. Det var första eller andra sommaren.

Han berättade inget om detta förrän han berättade för Camilla Löfstrand, moderns väninna. De träffades första gången när han var åtta år. Han berättade för Camilla Löfstrand om övergreppen när de bodde i första huset i Skåne, dvs. detaljer om vad som hade hänt. Det hade gått tre fyra år efter händelsen när han berättade det för Camilla Löfstrand. Han har inte berättat för någon annan om detta.

Han har kontakt med NN1 via Facebook och de gratulerar varandra på födelsedagar. Senaste gången han talade med NN1 var kanske för tre år sedan. NN1 har inte berättat om något övergrepp och han har inte berättat om övergrepp för NN1. Han har inte talat med NN1 om rättegången.

Som barn hade han svårt att leka med andra barn, han hade svårt att förstå leken och kunde ta i andra barn för hårt. Han tror att hans diagnos påverkade hans agerande vid båda händelserna.

Under en period åkte han till badhuset i Leksand och då lekte han med Mattias Spogardh. Mattias Spogardh var mera som en ledsagare när de var på badhuset. Han och Mattias Spogardh var inte kamrater och de hade inte så mycket med varandra att göra. Händelserna gjorde att han inte såg Mattias Spogardh längre som en förebild. Han kände sig lurad, påhoppad och förrådd när han förstod vad han hade råkat ut för. Han har inte fått allvarliga problem utan mest glömt det och gått vidare. Ibland någon gång har han tänkt tillbaka på det och då har han känt äckel och att han blev lurad. Det har inte påverkat hans relationer till andra.

Vid polisförhör den 7 april 2021 har följande antecknats.

Mattias var klädd i någon svart t-shirt den dagen.

Han har nog sagt det.

Han ville inte berätta för Mattias Spogardhs mamma eftersom hon tog hand om honom. Ingen annan var hemma vid händelsen på toaletten.

Vid polisförhör den 22 april 2021 har följande antecknats.

Det pågick i några sekunder.

Förhørsledaren: NN6 har tidigare uppgett att förloppet varade 3 till 5 minuter.

Det var ett kortare förlopp. Det varade i sekunder.

Om han skulle välja så pågick det i högst fem minuter. När han fick frågan så försökte han känna efter hur lång tid det hade varat.

När polisen kontaktade honom för det första förhöret sades att Mattias Spogardh hade varit på NN1 sexuellt. Han blev chockad för han trodde att det bara var han som hade varit med om det. De hade pratat några minuter när polisen sade vet du varför vi ringer och då förstod han nästan. Sedan berättade polisen att Mattias Spogardh hade varit på NN1 sexuellt och då berättade han.

Mattias Spogardh har i huvudsak berättat följande.

Han känner NN6 på grund av att modern arbetade med honom. NN6 var aggressiv, utåtagerande, stökig och bråkig. Detta var anledningen till att NN6 var hos familjen, enligt överenskommelse med kommunen. Han och NN6 träffades när alla var hemma. Senare blev han ledsagare för NN6 när de åkte till badhuset i Leksand. Detta varande under två tre månader när han var runt 18 år.

När NN6 var hemma hos dem var NN6 mest med modern och lekte ibland med NN1. Det blev ofta bråk i samband med TV-spelande. Han har träffat NN6 efter de flyttade till Skåne när de hälsat på familjen. Familjen Spogardh hade då flyttat in i NN6:s familjs gamla hus. Bystugan ligger 80 meter från stugan och det var ofta tillställningar där.

Han vet inget om någon händelse på en toalett. Beskrivningen av toaletten stämmer inte, bara att den fanns i källaren. Det fanns en livboj på toalettväggen i huset i Övermo. En affisch med hundar fanns på toaletten i Övermo. Det har inte funnits porrtidningar på toaletten.

Han känner inte igen situationen vid bystugan. Det låg gamla byggnader i närheten av bystugan som brukade vara låsta. Han är chockad över anklagelsen. Han tror att NN1 påverkat NN6 till att säga detta. Han har inte haft någon konflikt med NN6 eller dennes familj. Han har ingen kontakt med föräldrarna till NN6 och Camilla Löfstrand vet han inte vem det är.

Han har inte reflekterat över NN6 ålder mer än att NN6 och NN1 var ungefär lika gamla.

Camilla Löfstrand har i huvudsak berättat följande.

Hon känner NN6 genom att hon gick samma kurs tillsammans med hans mamma under 2001. NN6 visste inte varför hon kom hem till familjen. Han blev nyfiken och de fick en bra kontakt. NN6 var 7-8 år när de träffades och han hade svårt med talet eftersom han var adopterad. NN6 var livlig av sig och sprang av sig. Nu har han blivit lugnare och mera mogen.

Den senaste tiden har hon talat med NN6 på telefon. De är vänner.

NN6 har berättat för henne att år 2002 när NN6 och Mattias Spogardh var ensamma i bostaden så sade Mattias Spogardh till NN6 att de skulle gå in på toaletten. Där sade Mattias Spogardh att NN6 skulle suga av Mattias Spogardh vilket denne gjorde. Det skulle ha pågått en kortare stund. NN6 sade att han då inte visste riktigt vad det hade gått ut på. NN6 bodde då i Dalarna. NN6 sade att detta hade hänt 2002 när de pratade om tidpunkten.

NN6 berättade att andra gången någonting skulle ha hänt så var NN6 på semester i Leksand. Mattias Spogardh hade då bett NN6 att gå in till denne i ett skjul nära bystugan. Mattias Spogardh hade sedan beordrat NN6 att ta av sig byxor och sedan hade Mattias Spogardh haft analsex med NN6. NN6 sade att det hade känts konstigt men att han hade väntat ut det. Han sade inget om någon smärta eller skada. NN6 sade att det hade hänt 2007 efter att de hade flyttat ned till Skåne. NN6 var då i tonåren.

Hon har inte träffat någon i familjen Spogardh. NN6 sade att han umgicks med hela familjen Spogardh. NN6 har inte berättat så mycket om Mattias Spogardh.

NN6 berättade om händelserna mellan 2008 och 2009, med det var inte samma år som det hände. Det hade gått en tid till dess han berättade. Han berättade om detta på telefon och han berättade om båda tillfällena vid samma tillfälle. NN6 ville inte att hon skulle berätta det för någon. Sedan har han talat om det när han känt behov av det. NN1 berättade om övergreppen mest i början av deras kontakt och har inte talat om det på flera år. Hon har varit som ett psykologiskt stöd för NN6. Han ville inte gå vidare med detta för han upplevde det för krångligt.

Hon upplever NN6 som ärlig. NN6:s diagnoser och ålder kan ha påverkat hans möjlighet att förstå vad som hände. NN6 tog upp övergreppen när han behövde bearbeta saken. Övergreppen har skapat en osäkerhet rörande sexualitet hos honom.

Hon har arbetat som elevassistent på en särskola.

NN14 har i huvudsak berättat följande.

Hon är NN6:s mamma. NN6 är adopterad och kom till Sverige 1997. NN6 var överaktiv, hade svårt att sova och koncentrera sig. De försökte med alternativa metoder för att få hjälp. De använde teckenspråk som stöd eftersom NN6 hade svårt med talet. Det var viktigt att vara tydlig och förklara i förväg vad som skulle hända, annars blev NN6 orolig. Det blev bättre med tiden.

Hon flyttade till Leksand 1987 och fick kontakt med Mattias Spogardhs moder. Mattias Spogardhs moder var ledsagare via kommunen för NN6 när han var sex sju år. Mattias Spogardh har inte haft något ledsagaruppdrag för NN6, men Mattias Spogardh åkte till badhuset med NN6 en period. Den 24 juli 2006 slutade detta när de flyttade till Skåne. När hon fick lägenhet var barnen mest hos henne. De folkbokförde sig direkt i Skåne när de flyttade dit.

Fadern åkte varje år på sommarlovet med barnen till Leksand. De träffade då familjen Spogardh. Hon har inte varit med dit under de första tio åren.

Hon fick veta om de åtalade gärningarna när det kom ett brev till NN6 om sexuella övergrepp. NN6 har inte berättat någonting om detta för henne. Hon har talat med Mattias Spogardhs moder, men denna visste inte heller någonting. Hon har känt Camilla Löfstrand men de har inte haft någon kontakt på många år. Camilla Löfstrand har inte berättat om övergrepp för henne.

Hon upplever NN6 som jätte ärlig och han minns detaljer bättre än henne. NN6 hittar inte på saker. Äldre hade lättare få kontakt med NN6 än mindre barn. Hon har bara sett att det var positivt när NN6 var hos familjen Spogardh. Det gick jättebra när NN6 var hos familjen Spogardh. NN6 såg kanske Mattias Spogardh som en förebild.

NN13 har i huvudsak berättat följande.

Han har dåligt minne på grund av sjukdom. Han är NN6:s far. NN6 var överaktiv fram till puberteten och var nästan aldrig stilla. NN6 har fått diagnosen ADHD. Samspelet med andra människor var svårt ibland. NN6 levde lite i sin egen värld. Via NN14 blev han bekant med familjen Spogardh och familjerna umgicks när de bodde i Leksand. Han kände Mattias Spogardh rätt bra. NN6 trivdes bra hos familjen Spogardh, framförallt med dottern.

Han separerade från sin fru och flyttade till Kävlinge och folkbokförde sig där 2006. Han och barnen åkte till Dalarna på sommarsemester varje år. De träffade då familjen Spogardh. Han minns inget särskilt från semestrarna. Han vet ingenting om vad detta handlar om.

Tingsrättens bedömning

NN6 har framstått som trovärdig. Hans berättelse rörande sexuella övergrepp får starkt stöd av de uppgifter Camilla Löfstrand berättat. Hon har uppgett att NN6 berättade för henne år 2008 eller 2009 om sexuella övergrepp. NN6 berättade då att

Mattias Spogardh år 2002 sade till NN6 att de skulle gå in på toaletten och att Mattias Spogardh sedan sade till NN6 att suga av honom, vilket NN6 då gjorde. Det andra sexuella övergreppet sade NN6 skulle ha skett år 2007, dvs. efter att han hade flyttat till Skåne. Mattias Spogardh hade då bett NN6 att gå in till denne i ett skjul nära bystugan. Mattias Spogardh hade sedan beordrat NN6 att ta av sig sina byxor och sedan hade Mattias Spogardh haft analsex med NN6. NN6 sade att det hade känts konstigt men att han hade väntat ut det. Han sade inget om någon smärta eller skada.

Det Camilla Löfstrand berättat stämmer väl överens med de uppgifter NN6 lämnat. Med hänsyn till denna bevisning och att NN6:s berättelse varit detaljrik, klar, logisk utan motsägelser och överdrifter får NN6:s berättelse anses vara så trovärdig och tillförlitlig att den ska läggas till grund för bedömningen i målet. Det är därmed styrkt att Mattias Spogardh genomfört de sexuella övergrepp som framgår av åtalet i denna del.

De uppgifter Mattias Spogardh lämnat minskar inte styrkan i bevisningen. Det är därmed ställt utom rimligt tvivel att Mattias Spogardh med uppsåt förgrep sig på NN6 genom att under 2002 förmå denne att utföra oralsex på sig och under 2007 genom att genomföra ett analt samlag på NN6. Vid båda dessa tillfällen var NN6 under femton år, vilket Mattias Spogardh även vid det andra tillfället måste ha vetat om med hänsyn till hans kontakter under åren med NN6.

Gärningarna har skett mot ett yngre barn och bestått i ett oralt och ett anala samlag. Mattias Spogardh var väl medveten om att NN6 hade särskilda problem och han utnyttjade således NN6:s särskilda svårigheter att värja sig. Mattias Spogardh har genom övergreppen visat särskild hänsynslöshet vilket innebär att den första gärningen ska bedömas som grovt sexuellt utnyttjande av underårig. Med hänsyn till att lagstiftningen var ändrad vid det andra tillfället så ska den gärningen rubriceras som våldtäkt mot barn.

Påföljd

Mattias Spogardh är tidigare ostraffad. Han döms nu för ett flertal fall av grovt sexuellt utnyttjande av underårig och ett fall av våldtäkt mot barn. För samtliga brott börjar straffskalan på två års fängelse. Vid en samlad bedömning uppgår brottens samlade straffvärde för en vuxen person till sju och ett halvt års fängelse. Mattias Spogardh var under 21 år vid samtliga gärningar förutom den som avser våldtäkt mot barn. Efter att detta har beaktats kvarstår ett straffmättningsvärde på något mindre än fyra års fängelse. Den långa tid som gått sedan händelserna, mellan 14 och 20 år, bör även det beaktas när ett fängelsestraffs längd bestäms. Någon annan påföljd än fängelse kan inte komma på fråga med hänsyn till brottets art och allvar. Straffet bör bestämmas till fängelse i två och ett halvt år.

Övrigt

Mattias Spogardh har genom att begå allvarliga sexuella övergrepp under en längre tid mot NN1 i dennes hem allvarligt kränkt NN1. Han ska därför ersätta NN1 för denna skada med skäliga 400 000 kr. Ersättning för sveda och värk ska utgå med skäliga 50 000 kr. Ränteberäkningen har vitsordats.

Mattias Spogardh har genom att begå sexuella övergrepp mot NN6 allvarligt kränkt honom. Han ska därför ersätta NN6 för denna skada med skäliga 175 000 kr (75 000 kr för grovt sexuellt utnyttjande av underårig och 100 000 kr för våldtäkt mot barn). Ersättning för sveda och värk ska utgå med skäliga 15 000 kr. Ränteberäkningen har vitsordats.

Beslaget av trosor ska bestå med hänsyn till utredningen i målet.

Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brott som Mattias Spogardh döms för ska en avgift betalas till brottsofferfonden.

Den ersättningen som målsägandebiträdena yrkat är skälig.

Erik Söderman har yrkat ersättning för 66,75 timmars arbete. Med hänsyn till målets omfattning får rimlig tidsåtgång för uppdraget anses motsvara 55 timmars arbete.

Eftersom Mattias Spogardh döms till ett långt fängelsestraff ska han inte åläggas att återbetala kostnad för försvarare och målsägandebiträden till staten.

Mattias Spogardh ska kvarbli i häkte eftersom det finns viss risk för fortsatt brottslighet och då det inte är uppenbart att skäl för häktning saknas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (TR-01)

Överklagande ställs till Svea hovrätt men ska ha kommit in till tingsrätten senast den 13 juli 2021. Prövningstillstånd behövs inte.

På tingsrättens vägnar

Lars Tomth

Avräkningsunderlag, se bilaga



Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19851129-0010	Datum för dom/beslut 2021-06-22
Efternamn Spogardh	Förnamn Thomas MATTIAS

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-03-23	
------------	--

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Strandgatan 10
Telefon
0250-296 00

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:00

Postadress
Box 31
792 21 Mora

E-post
mora.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.moratingsratt.domstol.se :För info. om tings
rättens personuppgiftsbehandling GDPR



Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.